

Nieuwsbrief januari 2018

Het Centrum voor Filantropische Studies, Vrije Universiteit

In deze editie

Algemeen

Onderzoek

Onderwijs

Agenda

Publicaties

Colofon

Algemeen

Internationaal symposium 'Government Policy and Nonprofit Finance' 29 januari

Op **maandag 29 januari van 14.00-16.30 uur** organiseert het Centrum voor Filantropische Studies een internationaal symposium op de Vrije Universiteit over overheidsbeleid en non-profitfinanciering, waarvoor u van harte bent uitgenodigd.

Tijdens het symposium staan twee vragen centraal. Allereerst wordt het verband tussen overheidsuitgaven en geefgedrag besproken. Verdrijven toenemende overheidsuitgaven donaties aan goede doelen, of leiden afnemende overheidsuitgaven juist tot meer donaties? Vervolgens wordt besproken hoe fiscale regelingen geefgedrag kunnen stimuleren. Tijdens het symposium zullen verschillende vragen aan bod komen zoals: Wat is de invloed van informatie over het wegvallen van overheidssubsidies bij goede doelen op het geefgedrag van donateurs? Hoe moet het verder met de giftenaftrek en de multiplier voor cultuur? Wat werkt beter, korting of verdubbeling van giften? Wat kunnen we leren van andere landen?

Drie sprekers, **Arjen de Wit (VU)**, **Mark Ottoni-Wilhelm (IUPUI, USA)** en **Sigrid Hemels (EUR)**, bespreken eigen resultaten van academisch onderzoek met betrekking tot dit thema. Verschillende beleidsmedewerkers en professionals uit de sector reageren hier vervolgens op, en komen met implicaties van deze bevindingen.

Tijdens het tweede gedeelte van het symposium zal de NAP Thesis Award voor de beste thesis op het gebied van filantropie worden uitgereikt door **Geert Sanders (Nyenrode)** en **Mariëtte Hamer (SER)**.

Het seminar is gratis en staat open voor professionals, wetenschappers, studenten en andere geïnteresseerden. De officiële uitnodiging met alle informatie over het symposium vindt u [hier](#). Aanmelden kan tot vrijdag 26 januari [via deze link](#).

Kortom: een internationaal symposium over **overheidsbeleid en non-profitfinanciering** op maandag 29 januari van 14.00-16.30 uur met aansluitend een borrel, op de Vrije Universiteit Amsterdam (Hoofdgebouw 2A00).

Verdediging proefschrift Arjen de Wit 30 januari

Op **dinsdag 30 januari om 15.45 uur** stipt verdedigt **Arjen de Wit** zijn proefschrift *Philanthropy in the welfare state: Why charitable donations do not simply substitute government support*. Een toegankelijke samenvatting van het proefschrift vindt u [hier](#).

Kunnen donateurs in het gat springen dat de overheid achterlaat? Het kan, maar gebeurt vrijwel niet. Het advies van De Wit voor beleidsmakers is duidelijk: wees voorzichtig met bezuinigingen als je de particuliere financiering van een gezonde filantropische sector wilt bevorderen. Zelfs als particuliere giften toenemen, kunnen ze de afnemende overheidsbijdragen nooit volledig compenseren. Maar in specifieke gevallen kunnen burgers geactiveerd worden om te geven. Door te overleggen met maatschappelijke organisaties, de beleidscontext zorgvuldig te bestuderen en nota te nemen van het beschikbare onderzoek, kan duidelijk worden wat de mogelijke gevolgen zijn van verschillende budgettaire keuzes. Op de website van de Dikke Blauwe kunt u in een interview met Arjen meer over de uitkomsten van zijn proefschrift lezen. U leest het via deze [link](#).

Namens Arjen nodigen wij u van harte uit om bij deze openbare plechtigheid aanwezig te zijn. De verdediging vindt plaats in de Aula van de Vrije Universiteit, De Boelelaan 1105 te Amsterdam (zie www.vu.nl/routebeschrijving).

Medewerkers

Vera Cuijpers heeft helaas alweer afscheid genomen van het Centrum voor Filantropische Studies en we wensen haar veel succes bij haar nieuwe baan!

Hoewel **Floor de Nooij** al een aantal maanden niet meer bij ons werkt willen we haar toch middels deze weg nog van harte feliciteren met het succesvol afronden van haar masterscriptie en we wensen haar veel succes met de start van haar carrière!

Sinds een aantal maanden is **Bart Sandberg** werkzaam bij onze afdeling als student-assistent. Een korte introductie van Bart:

'Hallo! Mijn naam is Bart Sandberg, derdejaars sociologie student, 28 jaar. Ik woon sinds mijn 18e in Amsterdam en ben opgegroeid in Amstelveen. Voordat ik ben gaan

studeren heb ik een aantal jaren gewerkt als kok. Ik ben sinds kort aangenomen bij de werkgroep Filantropische Studies als student-assistent. Voor René zoek (en meestal vind), download, organiseer en analyseer ik data voor zijn "Mega analysis of generalized trust".'

ISTR 2018: Toonaangevende wereldconferentie op 10-13 juli 2018

Toonaangevende wereldconferentie aan de Vrije Universiteit

Van 10 tot 13 juli 2018 zal het congres van de International Society for Third Sector Research (ISTR) in Amsterdam aan de Vrije Universiteit plaatsvinden. ISTR is het grootste wereldcongres op het gebied academisch onderzoek naar non-profits, de civil society, het maatschappelijk middenveld, filantropie en vrijwilligerswerk. Rondom het thema "democratie en legitimiteit" leveren 800 wetenschappers een bijdrage door het geven van een presentatie over hun laatste inzichten en onderzoeksresultaten. Het congres wordt georganiseerd door het Centrum voor Filantropische Studies van de VU en daarnaast zijn alle wetenschappers uit Nederland op dit terrein betrokken bij de invulling van het Nederlandse profiel van dit congres.

Nederland gidsland

In vergelijking met andere landen heeft Nederland een grote maatschappelijke sector (civil society) met een rijk en bijzonder filantropisch verleden. Ook zijn Nederlandse wetenschappers betrokken geweest bij een aantal toonaangevende internationale onderzoeken op dit terrein. Dit congres biedt een unieke mogelijkheid om deze achtergrond te benadrukken en uit te dragen. Daarom zal ook minister president Mark Rutte worden uitgenodigd om dit congres te openen, zal het congres breed worden uitgezet in sector specifieke en nationale media en zal een afsluitende receptie worden gehouden in het Rijksmuseum.

Verbinden wetenschap, praktijk en beleid

Verder biedt dit congres een uitgelezen kans om wetenschap, praktijk en beleid rondom het maatschappelijke middenveld en filantropie met elkaar te verbinden en te versterken. Daarom worden er een (beperkt) aantal plaatsen gereserveerd voor deelnemers uit de Nederlandse filantropische sector. Ook zullen naast wetenschappers diverse nationale en internationale maatschappelijke partners een inhoudelijke bijdrage leveren aan de hand van ronde tafel bijeenkomsten. Deze ronde tafels versterken het maatschappelijke profiel van het congres en bieden voor de partners een uitgelezen kans om met wetenschappers in discussie te gaan over de praktijk.

Meer informatie en op de hoogte blijven

Meer informatie over ISTR kunt u vinden op www.istr.org. Een voorbeeld van wat u kunt verwachten tijdens het congres? U kunt [hier](#) het programma van het vorige ISTR congres downloaden.

Heeft uw organisatie interesse om een bijdrage te leveren aan dit congres? Of wenst u meer informatie? Neem dan contact op met het Centrum voor Filantropische Studies via cfs@vu.nl of telefonisch met Barry Hoolwerf via 020-598 2738.

Op de hoogte blijven over dit congres? Meld u [hier](#) aan voor de mailinglijst!

Promotievideo Claire van Teunenbroek

Claire van Teunenbroek, promovenda bij onze afdeling, heeft een aantrekkelijk en toegankelijk filmpje gemaakt over haar promotieonderzoek over crowdfunding. Deze video is gepubliceerd op ScientistWanted, een platform dat de communicatie en interactie tussen wetenschappers en het algemeen publiek wil helpen verbeteren (zie ook www.scientistwanted.nl). De video is ook te bekijken op YouTube via deze [link](#).

Research internship

Onder de supervisie van René Bekkers kunnen studenten een paper schrijven over de (sociale) invloeden van onderwijs, religie, vrijwilligerswerk, geefgedrag en informele hulp op uitkomsten zoals gezondheid, tevredenheid en vertrouwen. Hierbij kan worden gebruik gemaakt van longitudinaal panel survey data of tweelingen-data. Meer informatie is te vinden via deze [link](#). Studenten die geïnteresseerd zijn kunnen een onderzoeksopzet met onderzoeksvragen e-mailen naar: r.bekkers@vu.nl.

Onderzoek

World Charity Index 2017

Het Centrum voor Filantropische Studies maakt jaarlijks twee 'top 20' lijsten voor de City A.M. Giving Index. Op deze twee lijsten staan de meest genereuze foundations met een eigen vermogen of één structurele bron aan inkomsten van de wereld (lijst #1) en Europa (lijst #2). De resultaten van dit jaar kunt u [hier](#) vinden. Tevens leest u daar de column die Theo Schuyt voor het magazine schreef, over de lijsten, de toenemende transparantie van foundations en het toenemende belang van filantropie in een tijd van meer verantwoord ondernemen door bedrijven. Meer over de methodologie van de World Charity Index 2017 vindt u op onze [website](#).

Sociale innovatie en vrijwilligerswerk

In oktober 2017 is een artikel onder leiding van Arjen de Wit in het tijdschrift NVSQ over sociale innovatie en vrijwilligerswerk verschenen. Voor dit onderzoek hebben de auteurs 26 interviews gehouden met managers van vrijwilligers, andere professionals en (voormalige) vrijwilligers in 17 organisaties verdeeld over acht Europese landen. De onderzoekers hebben verschillende factoren opgesteld die sociale innovatie bevorderen of belemmeren. Zo wordt sociale innovatie door vrijwillige bijdragen enerzijds bevorderd door gedecentraliseerde organisatiestructuren, het systematisch 'opschalen' van ideeën, trainingen aanbieden en een gevoel van zogenaamd *ownership* bieden.

Anderzijds wordt sociale innovatie door vrijwillige bijdragen belemmerd door een ongemotiveerde houding en een gebrek aan middelen. Het gehele artikel is [hier](#) te vinden.

Involed van overheidsuitgaven op donaties aan goede doelen

Begin januari 2018 verscheen nog een artikel van Arjen de Wit. Dit keer in de *European Sociological Review* samen met Michaela Neumayr, Femida Handy en Pamala Wiepking. Dit artikel gaat over de invloed van overheidsuitgaven op donaties binnen bepaalde sectoren en of overheidsuitgaven zorgen voor een verschuiving van donaties naar andere sectoren. Het verband werd onderzocht in negentien verschillende landen. Uit het onderzoek blijkt dat overheidsuitgaven gepaard gaan met meer donaties. Dit geldt het sterkst binnen de sectoren Onderwijs en onderzoek en Milieu. Donateurs die aan de categorieën Maatschappelijke en sociale doelen en Gezondheid doneren reageren niet zo sterk op overheidsuitgaven. Ook blijkt uit het onderzoek dat in landen waar de overheid meer geld uitgeeft aan de categorieën Gezondheid en Maatschappelijke en sociale doelen er vervolgens meer wordt gedoneerd aan doelen op het gebied van Milieu, Internationale hulp en Cultuur. Kortom, donateurs bewegen naar andere sectoren. De hoogte van de donaties hangt niet samen met overheidsuitgaven. U kunt het artikel [hier](#) downloaden.

Twenty years of generosity

Sinds een aantal maanden wordt er gewerkt aan een artikel over twintig jaar vrijgevigheid in Nederland. Een eerste versie van dit paper is gepresenteerd op het ERNOP congres in Kopenhagen (14 juli 2017) en een tweede versie op het ARNOVA congres in Grand Rapids, USA (17 november 2017). De centrale vraag in het artikel luidt: 'Hoe kunnen de trends in vrijgevigheid in Nederland van de afgelopen twintig jaar verklaard worden?'. Uit het onderzoek blijkt dat secularisatie en een vermindering van prosociale waarden de afname in vrijgevigheid sinds 1995 verklaren. De laatste versie van het artikel vindt u [hier](#).

OECD en AFD

Overheden en filantropische fondsen komen elkaar steeds vaker tegen. Dat geldt op lokaal, nationaal en internationaal niveau. Daarbij is het vooral een vraag van overheden over de omvang en werkwijze van filantropische organisaties, met op de achtergrond het zoeken naar manieren waarop fondsen en publieke fondsen (meer) gezamenlijk kunnen bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Het Centrum voor Filantropische Studies adviseert diverse partijen op dit terrein.

Agence Française de Développement (AFD)

Afgelopen oktober presenteerden Theo Schuyt en Barry Hoolwerf de resultaten van het onderzoek 'Better Together? A Study on Philanthropy and Official Development Assistance' aan genodigden bij het Agence Française de Développement in Parijs.

Het onderzoek heeft in kaart gebracht waar en hoe het geld van fondsen op het terrein van ontwikkelingssamenwerking wordt besteed. Ook werden bestaande relaties tussen filantropische fondsen en overheden (ODA) in kaart gebracht en werd gekeken naar mogelijkheden om deze relaties te versterken. De fondsen die deel uit maakten van het onderzoek hadden in 2015 10,2 miljard dollar te besteden. Let wel: De Bill en Melinda Gates Foundation was verantwoordelijk voor meer dan de helft van het beschikbare budget (5,5 miljard dollar).

Uit het onderzoek blijkt verder dat fondsen zich vooral op de meest kwetsbare groepen (vrouwen, jongeren) in de armste regio's op de wereld. De meeste fondsen zoeken hierbij zelf actief naar lokale partners om vervolgens deze te ondersteunen met giften ten aanzien van educatie, gezondheid, economische- en gemeenschapsontwikkeling.

De ervaring die fondsen hebben met samenwerking is meestal positief, waarbij de ervaren voordelen opwegen tegen de ervaren nadelen. Naarmate er meer wordt samengewerkt wordt deze overtuiging sterker. Voor fondsen is de mogelijkheid tot opschalen het grootste voordeel van samenwerking, terwijl toegenomen bureaucratie en een verlies van flexibiliteit worden genoemd als meest ervaren negatieve aspecten van samenwerking met ODA. Werk aan de winkel is er met name op het terrein van wederzijdse overeenstemming ten aanzien van verwachtingen en wederzijdse aanspreekbaarheid, de mate waarin beide typen organisaties zich committeren aan de samenwerking en de communicatie.

Organization for Economic Co-operation and Development (OECD)

In het verlengde van het AFD onderzoek zijn Barry Hoolwerf en Theo Schuyt betrokken bij het Global Network of Foundations Working for Development (NETFwd) dat is verbonden aan de OECD. Hoewel verbonden aan de OECD is het netwerk een club van grote(re) fondsen actief op het terrein van internationale samenwerking met als doel om fondsen te ondersteunen bij hun inspanningen om vruchtbare partnerschappen aan te gaan met overheden.

Leunend op de methodologie die werd toegepast in het onderzoek dat werd uitgevoerd voor AFD het is NETFwd momenteel bezig met het vergelijkbaar maken van data tussen giften van filantropische fondsen en *official development assistance*. Dit rapport zal op 23 maart 2018 worden gepresenteerd in Parijs.

Onderwijs

Cursusaanbod 2018

In 2018 biedt het Centrum voor Filantropische Studies van de Vrije Universiteit Amsterdam weer verschillende cursussen aan voor professionals in en rondom de filantropische sector. Na het volgen van de cursussen bent u in staat kritisch te reflecteren op het handelen binnen uw eigen werkterrein. Daarnaast bieden de cursussen handvatten voor de praktijk en toegang tot een uitgebreid netwerk van wetenschappers en professionals in de filantropische sector.

Van start gaan gegaan:

- 13 maart 2018: Management en marketing van maatschappelijke organisaties
- 15 mei 2018: Filantropie en recht
- 18 mei 2018: Overheid en Particulier Initiatief
- 4 september 2018: Financieel management bij filantropische organisaties
- 30 oktober 2018: Evalueren en impact in de filantropische sector

Kijk voor meer informatie op onze [website](#).

Contact

VU Academie voor Sociale Wetenschappen: vass.fsw@vu.nl | 020 5987497 | www.fsw.vu.nl/vass

---

Besturen van filantropische fondsen: start 31 januari

Veel potentiële bestuursleden hebben ruime ervaring opgedaan als professional binnen een bepaald vakgebied. Voor het besturen van filantropische (vermogens)fondsen zijn daarnaast specifieke kennis en vaardigheden noodzakelijk. De opleiding *Besturen van Filantropische Fondsen* is gericht op vrijwilliger-bestuursleden van (vermogens)fondsen, of iedereen die overweegt om in de toekomst zitting te nemen in een dergelijk bestuur.

Aan de hand van thematische bijeenkomsten rusten wij u in een kort tijdsbestek toe om de kwaliteit, effectiviteit en impact van het betreffende fonds te vergroten en om voorbereid zitting te nemen in een bestuur van een fonds.

De opleiding wordt verzorgd door het *Centrum voor Filantropische Studies* aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Kijk voor meer informatie en de data van de colleges op onze [website](#).

Agenda

29 januari 2018	Internationaal symposium 'Government Policy and Nonprofit Finance'
30 januari 2018	Promotie Arjen de Wit
31 januari 2018	Start leergang Besturen van filantropische fondsen
13 maart 2018	Cursus: Management en Marketing van Maatschappelijke Organisaties
15 mei 2018	Cursus: Filantropie en recht
18 mei 2018	Cursus: Overheid en Particulier Initiatief
10 - 13 juli 2018	ISTR conferentie Amsterdam
4 september 2018	Cursus: Financieel management bij filantropische organisaties
30 oktober 2018	Cursus: Evalueren en impact in de filantropische sector

Publicaties

- De Nooij, F., Bekkers, R. & Felix, S. (2017). *Ontwikkelingen in giften, sponsoring en andere inkomsten van culturele instellingen in Nederland*. Vrije Universiteit Amsterdam: Werkgroep Filantropische Studies.

Binnenkort

- De Wit, A., Mensink, W., Einarsson, T. & Bekkers, R. (2016). Beyond Service Production: Volunteering for Social Innovation. *Nonprofit & Voluntary Sector Quarterly*.
- Schuyt, T., Mariani, E. & Felix, S. (2017). Nalaten aan goede doelen; hoeveel, waaraan, door wie en waarom? *Weekblad voor Privaatrecht, Notariaat en Registratie*.

Colofon

Contactgegevens

Geven in Nederland

VU/FSW

De Boelelaan 1081

1081 HV Amsterdam

Telefoon: 020-5986782

Email: cfs@vu.nl

[Website](#)

[Website \(EN\)](#)

[@geveninnl](#)

De volgende nieuwsbrief verschijnt rond juni 2018.

In- uitschrijven

[Klik hier om u aan of af te melden voor deze nieuwsbrief](#)